

# BLIKVELD

ACHTERGRONDINFORMATIE  
BIJ DE ACTIVITEITEN VAN  
DE KONING BOUDEWIJNSTICHTING

Zomer 2022



KBS-FRB.BE  
GOEDEDOELEN.BE

 Koning  
Boudewijnstichting  
*Samen werken aan een betere samenleving*

Onder het Erevoorzitterschap van H.M. Koningin Mathilde

**KBF Afrika Prijs:  
Lessen in vrede**

Beste lezeres, beste lezer,

Onze gedachten gaan uit naar vrede. In Europa, met de inspanningen om de slachtoffers van de oorlog in Oekraïne te helpen, maar ook in Afrika, waar Elman Peace – de Somalische laureaat van de KBF Afrika Prijs – zich inzet om de wonden van een decennialange burgeroorlog te helen. Elman Peace, vrucht van een opmerkelijke en moedige familiegeschiedenis, ontwikkelde krachtige instrumenten die als inspiratie kunnen dienen voor alle samenlevingen die de bladzijde moeten omslaan na een conflict. Hun werk met kwetsbare personen en lokale gemeenschappen reikt handvaten aan om samen aan een betere toekomst te bouwen.

“Vrede is zoveel meer dan de wapens die zwijgen”, zegt Ilwad Elman, programmadirecteur bij Elman Peace. Geïnspireerd door haar levensverhaal en gesterkt door de impact die moedige individuen en organisaties op een samenleving kunnen hebben, blijven wij ons inspannen om tegenstellingen te overbruggen, en vrijheid en diversiteit te verdedigen, op internationaal en lokaal vlak. U merkt het wanneer u deze *Blikveld* doorbladert, het lokale niveau is een cruciale pijler in de actie van de KBS. De oproep ‘Vis mon village!’ steunt 36 nieuwe burgerprojecten in landelijke gemeenten die getroffen werden door de overstromingen een jaar geleden. Het Streekfonds West-Vlaanderen, vliegwieltje voor lokaal engagement, blaast dit jaar twintig kaarsjes uit. En tot in elke uithoek van België – dus ook bij u in de buurt – kan u pareltjes van ons erfgoed ontdekken die mee mogelijk gemaakt worden door de KBS.

Met deze eerste *Blikveld* als nieuwe afgevaardigd bestuurder onder ogen besef ik hoeveel talent wij mogen en kunnen ondersteunen, dankzij het engagement van de Nationale Loterij en haar spelers en onze vele schenkers. Ik maak ook van de gelegenheid gebruik om mijn voorganger Luc Tayart te bedanken. Dankzij zijn harde werk is de KBS wat ze vandaag is: een stichting die kansen grijpt en nieuwe uitdagingen niet uit de weg gaat, zoals zijn afscheidsinterview illustreert.

Ik wens u een mooie zomer en ik nodig u uit om me uw ideeën en bedenkingen voor de toekomst te bezorgen.

Brieuc Van Damme  
Afgevaardigd bestuurder



De Koning Boudewijnstichting is in België, in Europa en in de wereld een actor van verandering en innovatie in dienst van het algemeen belang en van de maatschappelijke cohesie. Om een maximale impact te realiseren, versterkt ze de competenties van organisaties en individuen. Ze stimuleert doeltreffende filantropie bij personen en ondernemingen in België, in Europa en wereldwijd. De Stichting werd opgericht in 1976 toen Koning Boudewijn 25 jaar koning was.

- 3-7** [Dossier KBF Afrika Prijs](#)
- [3-5 Ilwad Elman over vrede bouwen](#)
- [6-7 Winnaars over leven na de Prijs](#)
- 8-9** [Hokjes tussen eerstelijns en geestelijke gezondheidszorg slopen](#)
- 10** [Na de zondvloed: nieuw leven in getroffen dorpen](#)
- 11** [Fonds DWV: grenzen verleggen in roze helm](#)
- 12-13** [Solidair met Oekraïne](#)
- 14** [Kort nieuws](#)
- 15** [Twintig jaar Streekfonds West-Vlaanderen](#)
- 16-17** [FETA: wie betaalt voor het klimaat?](#)
- 18** [Tien om te zien: zomeren met de KBS](#)
- 19** [Kort nieuws](#)
- 20-21** [Luc Tayart neemt afscheid](#)
- 22** [Zelfstandigen: een ander gezicht van armoede](#)
- 23** [Venture Philanthropy Fund: slim investeren in slimme plannen](#)
- 24** [KBS in 2021](#)

Verantwoordelijke uitgever:  
Brieuc Van Damme  
Brederodestraat 21, B-1000 Brussel  
T: +32-2-511 18 40, F: +32-2-511 52 21  
[info@kbs-frb.be](mailto:info@kbs-frb.be)  
[KBS-FRB.BE](http://KBS-FRB.BE)  
[GOEDEDOELEN.BE](http://GOEDEDOELEN.BE)  
IBAN BE10 0000 0000 0404  
BIC BPOTBEB

Coördinatie: I. Van Dorsselaer, I. Dannau,  
S. Deboosere, C. Verbyst

Redactie: P. Dear, W. De Hoon, A. Macdonald,  
I. Philippon, T. Swaenepoel, I. Van Dorsselaer,  
T. Van Noppen, C. Verbyst

Illustraties: Elman Peace (p. 1, 3, 4c, 5); F. Toussaint (p. 2, 4a, 4b, 14a-b, 20-21); D. Termonia (p. 11); Belga Images (p. 12); Halfpoint (p. 13a); L. Machowczyk (p. 13b); RSF R. Grassi (p. 13c); M. Subotin (p. 13d); D. Plas (p. 14c-d); Sint Michiel Straatklinders (p. 15); G. Bottino (p. 16); Archief van het Koninklijk Paleis (p. 18b); KBS Pozzo Collectie (p. 18c); S. Sadones (p. 18d); C. Verhelst (p. 18e); Studio Philippe de Formanoir – Paso Doble (p. 18f); Colnaghi (p. 19a); Chateau de Freÿr (p. 19b); E. Crooy (p. 23); StockFoto (p. 22).

Grafische vormgeving: The Crew  
Druk: Drukkerij De Maertelaere bv



# VREDE BOUWEN IS MEER DAN DE WAPENS DOEN ZWIJGEN

De oorlog in Somalië eiste het leven van haar vader en haar zus. Toch vond Ilwad Elman, samen met haar moeder, de kracht om met Elman Peace een organisatie uit te bouwen die werk maakt van vrede in Somalië en daarbuiten. Elman Peace kreeg daarvoor op 16 juni de KBF Afrika Prijs.

---

De burgeroorlog in Somalië de afgelopen decennia dwong Elman Peace te blijven evolueren. Maar hun missie is onveranderd gebleven: werken aan vrede in een land getekend door conflict. Bij Elman Peace beseffen ze dat diepgaande veranderingen nodig zijn, lang nadat de strijdende partijen de wapens hebben neergelegd.

“Vrede is zoveel meer dan de wapens die zwijgen. Er zijn zoveel elementen die een omgeving creëren waarin de vrede gestimuleerd wordt en kan bloeien, in mensen zelf en in de samenleving”, zegt Ilwad Elman, die aan het hoofd staat van de ngo samen met haar moeder, algemeen directeur Fartuun Adan.

Hun holistische en gemeenschapsgerichte aanpak – inclusief onderwijs, vorming, psychosociale hulp, empowerment, samenwerking en monitoring – oogst veel lof vanuit alle hoeken. Ze kunnen nu de tweejaarlijkse KBF Afrika Prijs toevoegen aan dit palmares. Die Prijs bekroont opmerkelijke bijdragen aan ontwikkeling uitgedacht en geleid door Afrikanen.

Elman Peace krijgt deze erkenning voor hun strijd voor sociale rechtvaardigheid en mensenrechten door vrede te bevorderen, leiderschap te cultiveren en mensen in de rand van de samenleving, vooral jongeren en vrouwen, te empoweren. Elman Peace kan samenlevingen in Afrika en daarbuiten inspireren om een inclusiever pad te volgen, ook na jaren van conflict.

## GEDEELD LOT

De familie die Elman Peace stichtte is zelf niet gespaard gebleven van de oorlog en het geweld die de Somalische bevolking teisterden. Als kind vluchtte Ilwad met haar moeder en haar twee zussen voor de burgeroorlog naar het buitenland. Hun vader Elman Ali Ahmed bleef om jongeren uit de klauwen te redden van rivaliserende krijgsheren die hen wilden inlijven als strijders, met zijn project *Drop the Gun, Pick up the Pen*.



## ELMAN PEACE IN NEGEN PROJECTEN

- **SISTER SOMALIA**  
Crisiscentra die overlevers van seksueel en gendergerelateerd geweld ondersteunen. Met onder andere psychosociale hulp en medische spoedzorg in regionale centra.



- **DROP THE GUN, PICK UP THE PEN**  
Baanbrekend initiatief dat heeft geleid tot de ontwapening, rehabilitatie en re-integratie van duizenden jongeren die waren ingelijfd door clanmilities.
- **SHE WILL**  
Vrouwelijk leiderschap cultiveren via degelijk op rechten gebaseerd onderwijs. Bevordert de lokale economie, pakt ongelijkheid aan en maakt een einde aan geweld tegen vrouwen en meisjes.



In 1996 werd Elman vermoord door diegenen op wier tenen hij trapte met deze campagne.

Tien jaar later keerde zijn vrouw terug uit Canada om het werk van haar man voort te zetten. In 2010, op twintigjarige leeftijd, voelde ook dochter Ilwad dat de organisatie haar naar Somalië trok. Haar zussen volgden haar voorbeeld. In 2019 deed geweld het gezin opnieuw daveren: de oudste dochter Almaas werd doodgeschoten op het domein van de luchthaven van de Somalische hoofdstad Mogadishu.

Dertig jaar later leeft de erfenis van Elman Ali Ahmed voort. *Drop the Gun* loopt vandaag nog altijd; dankzij het programma zijn duizenden jongeren gere-integreerd in hun gemeenschap. En dit jaar is er, ter nagedachtenis van Almaas, een school voor leiderschap voor meisjes opgericht, met een vierjarige opleiding voor 200 meisjes uit kansarme gezinnen.

### NIEUW FRONT: HET KLIMAAT

“Wij hebben de wereld getoond hoe erg Somalië heeft afgezien”, zegt Ilwad Elman. “Maar dit vaststellen volstaat niet. We moeten ook reageren.” En hoe! Elman Peace bevordert daarbij de vrede op individueel en op gemeenschapsniveau. Ze heeft een waaier aan projecten die mensenrechten verdedigen en kansen bieden aan vergeten Somaliërs, in de eerste plaats vrouwen en jongeren, zodat zij een rol kunnen opeisen in de toekomst van hun land.

Elman Peace bouwt ook allianties, deelt informatie en goede praktijken en voert campagne op nationaal, Afrikaans en globaal niveau om verandering te brengen. Je treft Ilwad Elman net zo makkelijk op het terrein aan, bij een van de activiteiten van de Elman Peace Centres – naast het hoofdkwartier in Mogadishu zijn er acht regionale centra – als op de baan om te praten met lokale gemeenschappen die

betrokken zijn bij het *Peace by Africa* initiatief, of op VN- en andere internationale fora om wereldleiders toe te spreken.

Dit *advocacy*-werk heeft Elman Peace nu uitgebreid naar het thema van de klimaatverandering die Somalië op grote schaal onveiliger maakt. Weerschokken of weerkerende droogtes maken het land extreem kwetsbaar. Dit wordt uitgebuit door gewapende groepen om nieuwe rekruten aan te trekken. "Wij zitten in de frontlinie van de botsing van klimaat en veiligheid. Milieukwesties vuren conflicten aan. Als mensen niet langer voor zichzelf kunnen zorgen en als ze hun waardigheid verliezen, zijn ze tot alles in staat om te overleven. Terreurorganisaties gedijen goed in die context."

### GEEN PLAN B

Haar enthousiasme voor dit thema moet niet onderdoen voor de passie waarmee ze persoonlijk welzijn bevordert. Ze gebruikt daarbij baanbrekende methodes waarmee Somalië niet erg vertrouwd is. "We zien dat programma's zoals onze oceaanthherapie ook het personeel deugd doen", zegt ze. Lokale mensenrechtenactivisten kunnen een secundair trauma oplopen door hun werk en zoals alle Somaliërs kunnen ze ook direct getroffen worden door geweld.

"Maar in Somalië is met een professional – een vreemde – gaan spreken over wat je hebt meegemaakt een erg buitenlandse aanpak. Het kan gezien worden als zwak of zelfs ondankbaar, want jij hebt toch geluk, jij hebt het overleefd?"

Elman Peace wil nu een deel van het prijzengeld gebruiken om diensten voor eerstelijns werkers te ontwikkelen, zegt Ilwad Elman. "Elk jaar verliezen we mensen die veel werk verzetten op dit vlak omdat ze het niet meer volhouden. Vredesactivisten moeten de steunpilaren van een gemeenschap zijn, maar we krijgen ook ons deel van trauma, tegenslagen en verlies te verwerken. En in tegenstelling tot de meeste internationale ngo-medewerkers krijgen wij geen respijt."

Ook zij overwoog het op te geven en te vertrekken uit Somalië nadat haar zus vermoord werd. "Het was de eerste keer dat ik diep ontgoocheld was", zegt ze. Maar ze keerde terug om er nog harder tegenaan te gaan. "Er is geen plan B", zegt ze. "Hoe kunnen we anders al dat verlies rechtvaardigen? We moeten voortdoen, om hen te eren. Ons leven ten dienste stellen werkt helend voor ons."

[elmanpeace.org](http://elmanpeace.org)

## WAT IS DE KBF AFRIKA PRIJS?

De tweejaarlijkse KBF Afrika Prijs bekroont opmerkelijke bijdragen aan de ontwikkeling in Afrika, geïnitieerd en geleid door Afrikanen. Het gaat om initiatieven die de beste zijn in hun domein, die de levenskwaliteit van de bevolking fors verbeteren en die lokale gemeenschappen de kans geven om hun ontwikkeling in eigen handen te nemen. Naast 200.000 euro krijgt de winnaar een unieke kans om zijn zichtbaarheid te vergroten en een internationaal publiek vertrouwd te maken met zijn zaak. [kbfafrica.org](http://kbfafrica.org)

- **OCEAANTHERAPIE**  
Gebruikt de therapeutische kracht van de oceaan om overlevers van geweld en trauma te helpen. Meditatie, yoga, spelletjes en 'cirkels van liefde en dialoog' stimuleren herstel en bestrijden symptomen.
- **EQUAL VOICES**  
Vrouwelijke leiders en jeugdleiders de tools geven die ze nodig hebben om op een betekenisvolle manier bij te dragen aan politieke processen.



- **VAARDIGHEIDSTRAININGEN**  
Gratis technische vaardigheidstrainingen en beroepsopleiding op maat van de lokale context voor jongeren en vrouwen. Vergroot de kans om aan de vicieuze cirkel van geweld en armoede te ontsnappen.
- **JOBCREATIE**  
Partnerschappen met de publieke en de private sector om coöperatief leren en stages na opleiding te faciliteren.
- **EERSTELIJNSWERKERS**  
Een katalysator voor verandering zijn door mensenrechten te bevorderen en te beschermen, en dit door schendingen te rapporteren, trendanalyses te doen, aan *advocacy* te doen en actie te organiseren.
- **PEACE BY AFRICA**  
Het model voor gemeenschapsgerichte rehabilitatie en re-integratie van Elman Peace opschalen naar de rest van Afrika; momenteel worden organisaties in 61 landen ondersteund.



# HOE DE PRIJS OOK NA JAREN NOG NAZINDERT

We vroegen aan vorige winnaars van de KBF Afrika Prijs welke impact de Prijs heeft gehad voor hen en voor hun organisatie.

## 2012-13: BOGALETCH GEBRE, ETHIOPIË

Bogaletch Gebre stichtte en leidde KMG Ethiopia, een pionier in de strijd tegen vrouwelijke genitale verminking. KMG empowert Ethiopische vrouwen via een gemeenschapsgerichte beweging. Ze stierf in 2019.

[kmgethiopia.org](http://kmgethiopia.org)

*“Door de Prijs is KMG volwassen geworden. We konden onze operationele aanwezigheid versterken en nog meer ervaring opdoen met het beschermen van meisjes tegen schadelijke traditionele praktijken. Dankzij de Prijs konden we met open vizier de factoren die de weg naar onderwijs voor meisjes versperren, aanpakken. Door deze ervaring en door de positie die we verworven hebben in de samenleving kunnen we vlotter meisjes betrekken die anders moeilijk bereikbaar zijn.”*

Beza Teferra, nieuwe  
Algemeen Directeur



## 2014-15: ADISCO, BURUNDI

Ondersteunt ondernemerschap in de gemeenschap en de oprichting van coöperatieven die de gemeenschappen op de heuvels meer financiële autonomie geven.

[adisco.org](http://adisco.org)

*“De Prijs was een mijlpaal voor ADISCO. Hij heeft een multiplicatoreffect gehad op materieel, moreel, sociaal, politiek en strategisch vlak. We zijn een organisatie geworden die respect oogst en waarnaar geluisterd wordt. Sinds 2014 is ons jaarlijks budget bijna verdrievoudigd.”*

Libère Bukobero,  
Secretaris-Generaal



## 2016-17: 3 WINNAARS

In 2016-2017 ging de Prijs naar drie jonge technologie-ondernemingen die sociale verandering bewerkstelligen met digitale oplossingen. Farmerline, dat boeren in Ghana helpt; Kytabu, een Keniaanse app voor scholen en een rechtenproject in Oeganda, BarefootLaw.

### BarefootLaw, Oeganda

Gratis platform met informatie dat burgers helpt om hun basisrechten te begrijpen en te doen gelden.

[barefootlaw.org](http://barefootlaw.org)

*“Door de Prijs kreeg ons werk meer aandacht en konden we meer begunstigden en partners bereiken. Met al die mediabelangstelling vonden nieuwe medestanders de weg naar ons. Dit voedde ons vertrouwen. Het financiële voordeel was immens, het heeft ons gemaakt tot wat we vandaag zijn. We voelen nu nog steeds het domino-effect van de Prijs.”*

Gerald Abila, Stichter



**2018-19: WECYCLERS, NIGERIA**

Helpt gaten in de huisvuilophaling in Lagos weg te werken met ophaalwagens, een mobiele app en sms-technologie.

[wecyclers.com](http://wecyclers.com)

*“De Prijs winnen was zeer belangrijk. We hebben het geld gebruikt om onze veiligheidsnormen te verbeteren en om onze vloot volledig operationeel te krijgen. We konden ook meer kiosken inplanten. Dankzij de Prijs kregen we een sterker profiel. Onmiddellijk na de toekenning konden we ook een aantal sleutelpartnerschappen afsluiten.”*

Bilikiss Adebisi-Abiola, stichter



## ERVARING EN KENNIS UITWISSELEN IN TWEE RICHTINGEN

Dankzij de opvolging van de KBF Afrika Prijs behaalt Irebami Taiwo, operations manager bij Wecyclers in Lagos (zie hiernaast) en winnaar in 2018-19, vandaag een master in Milieuwetenschappen aan de UGent. Hij specialiseert zich in de recuperatie van huishoudelijk afval en waarde halen uit elke schakel in de ketting, van afval sorteren tot afval verwerken. De KBS sponsort met 20.000 euro.

“Ik heb elke dag nieuwe ideeën die ik wil delen met mijn docenten, en zij hebben nieuwe ideeën die ze mij willen meegeven. Zelfs gewoon hier in België zijn is een leerrijke ervaring. Ik zie hoe systemen werken en hoe we duurzame ondernemingen kunnen organiseren in Afrika. Ik werk in Lagos, een van de snelst groeiende steden ter wereld. Ik heb daar geleerd hoe je bliksemsnel van idee naar realiteit springt. Dat breng ik mee naar hier. Ik breng ook ideeën mee over hoe je aan de slag gaat met lage-inkomensgroepen.”

Bekijk de video van het interview op [Inkiy.in/KBFAfricaPrize](http://Inkiy.in/KBFAfricaPrize).

*De 10 winnaars (vlnr): Tonee Ndungu van Kytabu, Kenya (2016-2017), Penninah Susan Naikula van Barefoot.Law, Uganda (2016-2017), Emmanuel Owusu van Farmerline, Ghana (2016-2017), Ousmane Sy, Mali (2004-2005), Bogaletch Gebre, Ethiopia (2012-2013), Deogratias Niyonkuru van ADISCO, Burundi (2014-2015), Gerald Abila van Barefoot.Law, Denis Mukwege, DR Congo (2010-2011), Alloysius Attah van Farmerline en Paul Mugambi van Kytabu*



## VROUWEN IN DE FRONTLINIE

In Kivu, in de Democratische Republiek Congo, zetten rivaliserende militie seksueel geweld in als oorlogswapen. Slachtoffers hebben weinig toegang tot degelijke medische zorg en psychologische hulp. In deze streek ontwikkelde gynaecoloog Denis Mukwege de holistische visie op de behandeling van slachtoffers van seksueel geweld die hem in 2011 de KBF Afrika Prijs opleverde, en in 2018 de Nobelprijs voor de Vrede. Zijn werk is het beginpunt voor ‘*Sakife*’, een tentoonstelling in het BELvue museum, beheerd door de Koning Boudewinstichting. In deze expo doen fotograaf Christophe Smets en journalist Olivier le Bussy het verhaal van vrouwen in Oost-Congo, als steunpilaren van gemeenschappen, als zorgprofessionals, patiënten en slachtoffers van een brutale oorlog die internationale media al lang vergeten zijn.

De expo in het BELvue museum loopt tot 28 augustus. De toegang is gratis. [belvue.be](http://belvue.be)

# HOKJES TUSSEN EERSTELIJN EN GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG SLOPEN



## SAMEN SNEL DE BESTE HULP ZOEKEN

*"In Het Kruispunt werken lokale zorg-, eerstelijns- en welzijnsprofessionals op een geïntegreerde manier samen met mensen met een psychische problematiek. In Genk is dat een sociaal huis, maar het kan ook een andere goed bereikbare plaats zijn. Mensen kunnen tijdens een inloopmoment hun hulpvraag voorleggen. Samen wordt beslist welk aanbod het best aansluit bij de noden. Een mobiel team kan ook naar de cliënt gaan. Voor hulpverleners organiseren we overleg over complexe zorgvragen. De kracht van Het Kruispunt? Dat we laagdrempelig zijn, en dat we partners samenbrengen en verantwoordelijk maken. Zij kunnen daardoor hun aanbod beter afstemmen op de buurt."*

Lise Bemelmans, lokale coördinator geestelijke gezondheid van de eerstelijnszones Kemp & Duin, Maasland en ZOLim. Het Kruispunt won de award 'Mentale gezondheidszorg in de eerste lijn'.



Vergeet protocollen, samenwerken is een zaak van mensen. Van leren kennen en vertrouwen, zodat je elkaar vlotter vindt. Zes organisaties uit de eerste lijn en de geestelijke gezondheidszorg krijgen een coach naast zich om beter samen te werken en zo mensen met psychische problemen sneller de juiste hulp te geven.

Mensen met een psychische kwetsbaarheid blijven nog te veel onder de radar. Zorgverstrekkers in de eerste lijn, zoals thuisverpleegkundigen, apothekers of huisartsen, zijn het aanspreekpunt bij uitstek voor individuen en gezinnen en kunnen snel noden detecteren. Maar deze professionals zijn niet altijd voldoende opgeleid om psychische problemen op te pikken. Soms weten ze ook niet goed hoe ze deze mensen het best kunnen helpen en waar ze terecht kunnen.



Eerstelijnsprofessionals en mantelzorgers kunnen op dit vlak leren van de geestelijke gezondheidszorg. Omgekeerd is een goede doorstroming van de geestelijke gezondheidszorg naar de eerste lijn belangrijk, omdat het daar is, in de wijken en buurten, dat mensen met een psychische kwetsbaarheid (opnieuw) een plek vinden in de samenleving.

## IEDER ZIJN VERHAAL

Hoe doe je dat, goed samenwerken om betere zorg te realiseren, over de grenzen van sectoren en organisaties heen en met inspraak van de persoon die de hulp en ondersteuning nodig heeft? In opdracht van het Fonds Dr. Daniël De Coninck verzamelde Mark Leys, socioloog aan de VUB, internationale projectvoorbeelden van hoe eerste lijn en geestelijke gezondheidszorg samenwerken. "Samenwerken is niet evident. Iedereen heeft een ander verhaal, benadert het probleem anders, spreekt een andere taal. En toch loont het om in te zetten op samenwerken", zegt hij.

Samenwerken kan op uiteenlopende manieren: een inloopcentrum of een centraal aanmeldingsnummer bijvoorbeeld, of een mobiel team dat de baan op gaat om de meest kwetsbaren op te zoeken. In België konden innovatieve

## MATCHEN OP MAAT

*"De hulpverleners van het CAW krijgen heel uiteenlopende welzijnsvragen. Dat mensen snel op de juiste plaats terecht komen is cruciaal en vraagt een goede matching tussen vraag en aanbod. We willen deze hulpverleners uit de eerste lijn ondersteunen, niet alleen met advies, maar ook door vorming. Tijdens onze netwerktafels bijvoorbeeld, bespreken we met hulpverleners uit verschillende sectoren of organisaties samen complexere vragen. De projectmiddelen zijn een uitgelezen kans om ons daarin te laten coachen. Hoe pak je zo'n overleg aan, hoe kom je tot een geïntegreerde aanpak? Het resultaat is dat mensen een specifiek antwoord krijgen, of dat organisaties een gezamenlijk aanbod op maat uitwerken."*

Wim Van Campenhout, inhoudelijk directeur CAW Halle-Vilvoorde, geselecteerd in het kader van de projectoproep.



samenwerkingen tussen eerste lijn en geestelijke gezondheidszorg in 2021 gingen naar een eenmalige award 'Mentale gezondheidszorg in de eerste lijn' van het Fonds Dr. Daniël De Coninck, de KBS, het Fonds Julie Renson en het Koningin Fabiolafonds.

## STIGMA WEGNEMEN

Dit jaar is er een vervolg met een projectoproep voor eerstelijns- en geestelijke gezondheidsorganisaties om hun samenwerking uit te bouwen of te versterken. De zes geselecteerde projecten worden gesteund door een coach. "Samenwerken lukt niet gewoon

op basis van een handleiding op papier", zegt Leys. De organisatiecoaches gaan met de partners aan de slag. "Ze doen dat vanuit de eigenheid van het project en de kracht en ervaringskennis van de partners. Partners leren elkaar en elkaars werking kennen en pakken barrières aan. Ze stemmen het lokale aanbod op elkaar af. Dat komt de persoon die hulp zoekt ten goede, hij komt sneller op de juiste plek terecht. Tegelijk krijgen zorgverleners meer inzicht in mensen met een psychische kwetsbaarheid, en dat heeft een destigmatiserend effect."

## SAMENWERKEN VERSTERKEN

Het Fonds Julie Renson, het Koningin Fabiolafonds, het Fonds Dr. Daniël De Coninck – dat investeert in een toegankelijke, kwaliteitsvolle en humane eerste lijn – en de Koning Boudewijnstichting willen de samenwerking tussen de actoren in de eerste lijn en de geestelijke gezondheidszorg in wijken verbeteren en verduurzamen. Ondersteunde projecten krijgen 40.000 euro om tijd en energie vrij te maken; ze krijgen ook begeleiding van een coach uit een pool opgeleid door de KBS om de samenwerking uit te bouwen en te versterken. Zes projecten werden geselecteerd in Vlaanderen, Brussel en Wallonië.

[fondsdanieldeconinck.be](https://fondsdanieldeconinck.be)

# HET LEVEN GAAT VOORT

Een jaar na de overstromingen is de tijd gekomen om elkaar opnieuw te ontmoeten en samen een positieve dynamiek te creëren. *'Vis mon village!'* steunt mooie uitingen van solidariteit en veerkracht.

Jacques Crelot weet maar al te goed welke financiële en psychologische schade een ontketende rivier kan veroorzaken. Hij woont op een idyllische plek aan de oevers van de Vesder die een kolkende massa werd in juli 2021.

Hij prijst zich gelukkig: deze zomer zijn de renovatiewerken aan zijn huis klaar. Een jaar om te bekomen van deze ramp,

het is lang. Maar in vergelijking met andere slachtoffers die nog altijd af te rekenen hebben met hardnekkige problemen, is het weinig.

Hij gaf zich daarom op als vrijwillig jurylid voor de projectoproep *'Vis mon Village!'*, in samenwerking met de Waalse minister voor het Platteland Céline Tellier en dit jaar gewijd aan de dorpen die getroffen

werden door de overstromingen. Zesendertig participatieve projecten met een lokale dynamiek die de levenskwaliteit verbeteren werden geselecteerd voor een totaalbedrag van 163.979 euro. "Die solidariteit die als een rode draad doorheen al die projecten loopt, hun creativiteit en hun optimisme, hun appèl aan wederopbouw, aan het leven, dat doet deugd."

## HOOP ZIEN OPLICHTEN

Het vrijwilligerscollectief in de gemeenten Chênée, Angleur, Vaux-sous-Chèvremont, Chaudfontaine en Trooz dat het project *'Tatou'* indiende, gaat langs bij getroffen gezinnen die slecht of niet verzekerd zijn en renoveert hun woning, in samenwerking met lokale bedrijven. Anne-Sophie Hittélet: "Wanneer je wanhopige mensen ontmoet die alles kwijt zijn, wanneer je naar hen luistert en zegt dat je kan helpen, zie je ze hoop krijgen. Dat is prachtig om zien."

## SOLIDARITEIT HERDENKEN

Het project *Win'Amplanche* werd ingediend door een inwonerscollectief van Winamplanche (Theux). "De burens hebben zich uit de naad gewerkt voor de getroffen bewoners in het dorp", zegt Olivier Schmitz. "We willen deze ramp niet vergeten, maar we willen vooral de positieve herinneringen bewaren. We gaan op de drie bruggen in ons dorp gedenkplaten aanbrengen die deze solidariteit vieren. En we gaan die vreselijke datum van 14 juli omzetten in een jaarlijks dorpsfeest. Het leven gaat voort."

Sinds de COVID-19-crisis en de overstromingsramp komen er veel signalen over angst, uitputting en frustratie bij huisartsen, OCMW-medewerkers, gezinshulpen, thuisverplegers en andere eerstelijnsverleners. Met de oproep *'Stress bij eerstelijnsprofessionals helpen voorkomen en verlichten'* steunt het Fonds Dr. Daniël De Coninck, beheerd door de KBS, praktijkgerichte projecten die met relatief eenvoudige ingrepen stress verlichten. 72 projecten kregen in totaal 987.962 euro. Lees meer over de ondersteunde projecten: [fondsdanieldeconinck.be](https://fondsdanieldeconinck.be)

# GRENZEN VERLEGGEN IN EEN ROZE HELM

Sara Baptist droomde al langer van gratis skatelessen voor OKAN-kinderen. Dankzij het Fonds De Warmste Week, dat werd opgericht door de VRT, kan haar vzw Niña Skates aan de slag. “Skaten is elke keer je grenzen verleggen.”

Wanneer Sara Baptist met drie boards en een zak vol helmen en kniebeschermers het skatepark Karpermolen op wandelt, net buiten het centrum van Hasselt, zijn jongeren volop hun *skills* aan het demonstreren.

“Skaten is niet alleen populair”, zegt ze, “het is ook een ideale ijsbreker.” Baptist begon zelf heel jong te skaten, maar voor een meisje alleen is dat niet altijd vanzelfsprekend. Ze startte Niña Skates vzw om de drempel voor tienermeisjes te verlagen. Er zijn echter nog doelgroepen die misschien wel willen skaten, maar die niet zo makkelijk de weg vinden.

Dankzij het DWW Fonds kwamen er één-op-éénlessen voor jongeren met autisme bij, en sinds kort ook gratis lessen voor OKAN-kinderen. OKAN staat voor Onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers, vluchtelingenkinderen en kinderen met een recente migratieachtergrond. Later op het jaar volgen lessen voor kinderen met het syndroom van Down en kinderen uit de pleegzorg.

Elke woensdagnamiddag geeft Sara les aan twee groepjes van telkens tien kinderen, een groepje 6 tot 8-jarigen, een uur later de wat



oudere kinderen. Kira (7) en haar vriendinnetje Pamela (8), allebei met knalroze helm, leren hun skateboard ‘flippen’: met een sprong je omgekeerde board in één beweging kantelen én erop landen. Ze hebben lol.

“Studies tonen aan dat skateboarden veel positieve effecten heeft”, zegt Sara. Angsten leren overwinnen, grenzen verleggen, vallen, opstaan en weer doorgaan: het zijn vaardigheden die deze kinderen kunnen helpen om andere uitdagingen aan te pakken. De skatecultuur is er bovendien een

van authenticiteit en verdraagzaamheid. “Kunnen zijn wie je bent zit in de skatecultuur ingebakken.”

## FONDS DE WARMSTE WEEK

Het DWW Fonds (Fonds De Warmste Week), beheerd door de KBS, steunde in 2021 initiatieven over het thema ‘Kunnen zijn wie je bent’. Tweehonderd projecten werden geselecteerd door een jury van jongeren en professionele experts. In 2022 is het thema kansarmoede. Indienen kan tot 1 september. De selectie wordt eind september bekendgemaakt.

[dewarmsteweek.be](https://dewarmsteweek.be)



# SOLIDAIR MET OEKRAÏNE

De oorlog in Oekraïne is zijn vijfde maand ingegaan. Er komt voorlopig geen eind aan de grootste humanitaire crisis in Europa sinds de Tweede Wereldoorlog. De KBS blijft haar filantropische expertise en netwerken inzetten om de solidariteit met de slachtoffers te versterken.

Bijna 13 miljoen Oekraïners zijn op de vlucht voor Russische bommen. Meer dan zes miljoen zijn de grenzen overgestoken naar de buurlanden en verder, naar de rest van Europa. De vluchtelingen

kunnen rekenen op de generositeit van duizenden Europese burgers, organisaties en bedrijven.

De oorlog laat zich ook in ons land voelen. In België hebben meer dan 45.000 Oekraïners officieel tijdelijke bescherming gekregen. Deze toestroom zorgt voor specifieke noden op het vlak van onderwijs, huisvesting en taal.

In crisissen als deze biedt de KBS ondersteuning aan gespecialiseerde organisaties. Aanvullend op de noodhulp van Consortium 12-12 stelt de KBS haar expertise, haar filantropische formules en haar netwerken beschikbaar, en transfereert ze giften die ze ontvangt naar

organisaties die het best zijn toegerust om problemen op het terrein aan te pakken.

## IN CIJFERS

- In totaal 4,3 miljoen euro voor Oekraïne via de KBS
- 1,7 miljoen euro in externe giften
- 2,6 miljoen euro van eigen initiatieven en van door de KBS beheerde Fondsen
- 3,5 miljoen euro gaat naar Oekraïne en zijn buurlanden
- 888.000 euro gaat naar organisaties in België en Frankrijk

De KBS richtte in België de schenkerskring 'Help Oekraïners in België' op. Met deze ingezamelde middelen ondersteunen we Promote Ukraine, een Oekraïense non-profit in Brussel die informatie verstrekt en het beleid informeert over de noden van Oekraïense vluchtelingen. Krijgen ook steun: de Alliance Française Brussels-Europe voor basislessen Frans; Antwerp International School die onderwijs organiseert voor

Oekraïense kinderen; Caritas die inzet op een hulplijn.

Binnen de programma's van de Stichting werden extra middelen vrijgemaakt om steun te verlenen aan Singa en Orbit vzw (zie *inzet*) die actief zijn op het vlak van huisvesting; Vluchtelingenwerk Vlaanderen dat tolken helpt op te leiden; Goods to Give voor noodpakketten; en Bibliothèques Sans Frontières voor de creatie van een app die Oekraïense

vluchtelingen Franse uitdrukkingen leert die ze nodig hebben in hun dagelijks leven. Naarmate de situatie verandert en evolueert, wil de Stichting andere gerichte hulp bieden in domeinen waar haar netwerken en expertise het best tot hun recht komen.

**Volg de acties van de Koning Boudewijnstichting voor Oekraïne op onze website [kbs-frb.be](https://kbs-frb.be).**

## GARANTIES VOOR GASTGEZINNEN EN VLUCHTELINGEN

Vele honderden burgers gingen in op de oproep #plekvrij en stellen een kamer ter beschikking voor Oekraïense vluchtelingen. Sommigen nemen hen echt op als een deel van hun gezin; anderen sluiten een huurcontract af. In dit laatste geval vragen lokale overheden om een Melding Tijdelijk Wonen te doen.

De Melding Tijdelijk Wonen werd al in 2016 ingevoerd, maar is nog onbekend. Ze is bedoeld om erkende vluchtelingen, voor wie er een nijpend tekort aan huurwoningen is op de private markt, een (tijdelijke) oplossing te bieden bij een gastgezin. De Melding heeft als voordeel dat er een duidelijk rechtskader en afspraken geboden worden waardoor zowel het gastgezin als de vluchteling beter beschermd zijn. De formule geldt nu ook voor Oekraïners die met een tijdelijk beschermingsstatuut in België verblijven.

Om burgers die solidair willen zijn met vluchtelingen te helpen met de formaliteiten voor de melding heeft Orbit vzw een handleiding, die uitlegt wat deze melding inhoudt, en waar je moet op letten. Orbit levert de juiste formulieren en vult het gedeelte in dat al kan ingevuld worden. Het gastgezin moet dan alleen nog vervolledigen.

Met de steun van de KBS kon Orbit voor een jaar een extra kracht aanwerven. Deze medewerker promoot het instrument bij gemeenten, ondersteunt gastgezinnen voor alle erkende vluchtelingen bij hun Melding Tijdelijk Wonen en brengt ze in contact met burgerinitiatieven die het gezin matchen met een vluchteling die tijdelijk wonen zoekt.

[woninggezocht.be](https://woninggezocht.be)

## INTERNATIONALE ACTIES VAN DE KBS



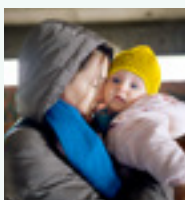
Schenkerskring 'Help mensen in Oekraïne' die organisaties in Oekraïne en buurlanden die voedsel, onderdak en medische hulp bieden, ondersteunt.



Verschillende Fondsen, beheerd door de KBS, spelen in op de dringende noden in Oekraïne en de omliggende landen: Euroclear Fonds, Solvay Fonds, Ergon Capital Fund, R&Co4Generations Fonds, Forbidden Colours Fonds, Solidariteitsfonds EU-personeel.



Persvrijheid: steun aan het Press Freedom Centre in Lviv, Oekraïne, dat journalisten in het land logistieke, financiële en psychologische hulp biedt.

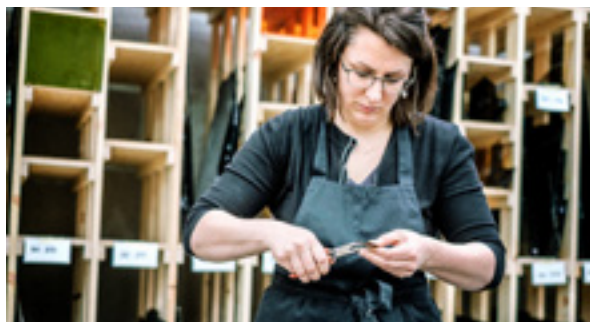


Democratie versterken: samen met de denktank European Policy Centre creëerde de KBS twee *fellowships* voor medewerkers van Oekraïense denktanks zodat ze kunnen voortwerken.

## PAD EFFENEN VOOR BELGISCH TALENT

Het Fonds Sofina Boël voor Vorming en Talent ondersteunt al tien jaar ambitieuze jonge Belgen. Het Fonds biedt studiebeurzen voor afgestudeerden die hun studies willen voortzetten aan een gerenommeerde instelling in het buitenland; beurzen voor ambachtslieden die hun vaardigheden willen perfectioneren met een meester in het buitenland; en het programma Boost dat jongeren uit kansarme gezinnen helpt door te stromen naar het hoger onderwijs. Tussen 2012 en 2022 was er ruim 8 miljoen euro steun voor 120 afgestudeerden, 218 ambachtslieden en 306 Boosters.

[sofinaboel.be](http://sofinaboel.be)



## CREATIEF BRUSSEL

Een smeltkroes als Brussel is de ideale plek om creatieve oplossingen te bedenken die de sociale cohesie ten goede komen. Het nieuwe Fonds Creative Brussels geeft jaarlijks 10.000 euro aan een origineel initiatief in Brussel met een sociaal doel, dat ook anderen kan inspireren. In april bekroonde het Fonds Art2Work voor korte inspirerende podcasts waarin jongeren vertellen over hun droom en hoe ze die willen realiseren.

[art2work.be](http://art2work.be)

## NIET ROND DE POT DRAAIEN!

Met de oproep 'Laat ons niet rond de pot draaien!' ondersteunt het Fonds BYX 29 projecten van middelbare scholen in de Federatie Wallonië-Brussel voor de renovatie, de toegankelijkheid en het onderhoud van hun toiletten voor een totaal van bijna 150.000 euro.

[netournonspasautourdapot.be](http://netournonspasautourdapot.be)

## SPORT VOOR IEDEREEN

'Back to Sport with a Smile' recupereert, stockeert en verdeelt verschillende soorten sportmateriaal, en zorgt er zo voor dat kinderen de sport kunnen beoefenen die ze leuk vinden, ook al hebben hun ouders het niet breed. In 2021 hebben 63 sociale organisaties die kinderen en jongeren in armoede helpen, zich aangemeld voor het project. Meer dan 11.000 sportartikelen werden verdeeld onder jongeren in moeilijkheden. 'Back to Sport with a Smile' van de vzw Goods to Give kende een vliegende start dankzij de steun van het Fonds Michel Vermeulen & Renée Martin. Lees het volledige verhaal op [kbs-frb.be](http://kbs-frb.be).

## BELVUE OP REIS

BELvue museum heeft altijd veel oog gehad voor zijn jonge bezoekers. Omdat niet alle scholen tot in Brussel geraken, kunnen steden, gemeenten en organisaties twee recente expo's huren en die zo naar hun eigen gemeente halen. [belvue.be](http://belvue.be)

## Mysterie van Financiën

Het ministerie dat alles over geld en financiën onthult.



## De Democratiefabriek

Een doe-tentoonstelling over identiteit, diversiteit en actief burgerschap.



## BREEK UIT JEZELF

Ook jongeren met een verstandelijke handicap dromen. Ook zij willen het verschil maken voor de samenleving. Brake-Out, een vereniging die zich inzet voor de inclusie van deze jongeren, leerde buitenlandse Erasmusstudenten van AP Hogeschool in Antwerpen kennismaken met de talenten van deze jongeren zodat ze hen konden helpen een stageplaats te vinden in een bedrijf of organisatie in de buurt. De jongerenjury van de Koningin Mathildeprijs 2022 koos dit project uit 20 inzendingen. Brake-Out kreeg de Prijs op 12 mei uit handen van koningin Mathilde.

[kmf-frm.be](http://kmf-frm.be)

# VLEGWIEL VOOR LOKAAL ENGAGEMENT



Je hoeft geen Bill Gates te zijn om het verschil te maken, dat kan ook in de eigen achtertuin. Dat is het uitgangspunt van het Streekfonds West-Vlaanderen, dat twintig kaarsjes uitblaast.

Met zijn wortels tot diep in elke hoek van de provincie is het [Streekfonds West-Vlaanderen](#) uitstekend geplaatst om de match te maken tussen mensen met een project en lokale schenkers, en om in te schatten waar ze het grootste verschil kunnen maken. Projectoproepen als 'Een Hart voor West-Vlaanderen' steunen organisaties die zich inzetten voor kanszoekende kinderen en jongeren. Het Streekfonds helpt bedrijven, serviceclubs en particulieren hun eigen filantropische projecten te realiseren. Recent nam het ook andere Fondsen onder zijn vleugels die beheerd worden door de KBS en die actief zijn in West-Vlaanderen. Dat het Streekfonds zou uitgroeien

tot een vliegwiel van lokaal engagement in West-Vlaanderen stond niet in de sterren geschreven. Deze *community foundation* die ideeën, mensen en middelen samenbrengt voor één regio, was een primeur van de Stichting, opgericht met de gift van 550.000 euro van jeansfabrikant Levi's in Wervik bij de sluiting van zijn fabriek in de Westhoek.

"Bedrijven wilden het geld naar tewerkstellingsinitiatieven in bedrijven laten vloeien, de vakbonden wilden het inzetten voor de brede samenleving. Het werd een mix", zegt Paul Breyne, oud-gouverneur en samen met Jean Van Marcke trekker bij de start van het Streekfonds West-Vlaanderen.

Waar het Streekfonds sterk in is, toen en nu, "is in het detecteren van lacunes en het steunen van organisaties die daar het verschil maken", zegt huidig voorzitter Jos Claey's. "We steunen organisaties die misschien niet sexy zijn, maar die in de luwte belangrijk werk doen."

Op de academische zitting in Brugge voor zijn twintigste verjaardag op 22 juni keek het Streekfonds West-Vlaanderen vooral naar de toekomst. Investeren met vertrouwen in de toekomst is onze baseline, zegt Claey's. "En wat is de toekomst? Onze jongeren. We krijgen te veel signalen dat sommige dingen verkeerd lopen. We moeten een voortrekkersrol spelen, zeker voor kwetsbare jongeren. Ik wil dat het Streekfonds over 20 jaar voor de jongeren die vandaag geboren worden, overbodig is. Wie jarig is, mag dromen."

## STREEKFONDS WEST-VLAANDEREN IN CIJFERS

- 4.897.650 euro: uitgegeven steun
- 1.243 gesteunde projecten van verenigingen of organisaties
- 278 individuen met projectsteun
- 36 projecten en Fondsen beheerd, waarvan 21 nog actief

# WIE BETAALT VOOR HET KLIMAAT?



Ook Belgen die de eindjes maar moeilijk aan elkaar kunnen knopen maken zich zorgen over de klimaatverandering. Maar, zeggen ze, wij zijn niet aan zet. Dat blijkt uit Fair Energy Transition for All (FETA), een Europees participatief traject gecoördineerd door de KBS.

---

De energietransitie, van fossiele brandstoffen naar hernieuwbare energie, vergt zware investeringen van overheden.

Hoe haal en houd je kwetsbare bevolkingsgroepen aan boord, als het water ze nu al aan de lippen staat?

*“Je krijgt mensen moeilijk mee als je dat fundamentele gevoel van ongelijke behandeling niet wegneemt.”*

Siegfried Dewitte

Meer dan 900 mensen uit lage-inkomensgroepen namen het voorbije jaar deel aan focusgroepen in negen EU-landen in het kader van het project Fair Energy Transition for All, om te luisteren naar hun zorgen over energieverbruik, mobiliteit, wonen en klimaatverandering.

## WAT IS FETA?

Meer dan 900 mensen uit lage-inkomensgroepen namen het voorbije jaar deel aan focusgroepen in negen EU-landen (België, Bulgarije, Denemarken, Duitsland, Frankrijk, Italië, Nederland, Polen en Spanje) in het kader van het project Fair Energy Transition for All. Dat wordt gecoördineerd door de Koning Boudewijnstichting. In het najaar komen experts, die de resultaten van deze brede raadpleging analyseren, met aanbevelingen voor de Europese Commissie en nationale overheden.

Meer lezen:  
[fair-energy-transition.eu](https://fair-energy-transition.eu)



Deze bevindingen moeten een fair energiebeleid onderbouwen. Voor België waren er 11 focusgroepen met mensen in armoede. Opvallend: niemand minimaliseerde of ontkende de klimaatverandering. Maar net als in de andere Europese landen hadden de Belgische deelnemers het gevoel dat zij machteloos staan.

De meest kwetsbare Belgen vonden dat zij moeten opdraaien

voor de klimaatverandering, met stijgende energiekosten en ecotaksen, terwijl grote vervuilers in hun ogen lustig verder CO<sub>2</sub> uitstoten. Ze stonden weigerachtig tegenover eventuele verplichtingen die hun vrijheid aan banden leggen en vertrouwen er lang niet altijd op dat de overheid efficiënte maatregelen neemt. En meer dan andere EU-landen vreesden Belgen dat de energietransitie kan leiden tot een hypertechnologische samenleving met twee snelheden.

Ze vragen maatregelen om de energietransitie voor de kwetsbaarste bevolkingsgroepen verteerbaar te maken. Ze dringen erop aan dat de inspanningen sociaal rechtvaardig verdeeld zijn, met de zwaarste lasten voor de sterkste schouders, maar ze willen ook zelf hun steentje bijdragen. Hoe dan ook willen ze bij de energietransitie betrokken zijn. Gerichtte communicatie moet daarbij helpen.

## GESPREK OVER EERLIJKE VERDELING VAN KOSTEN EN BATEN

In plaats van het mensen moeilijk te maken om toegang te krijgen tot ondersteuningsmaatregelen moet de overheid de drempel zo laag mogelijk houden, vindt Siegfried Dewitte, gedragswetenschapper van de Faculteit Economie en Business Economics (KU Leuven) en FETA-expert.

“Wie aan de knoppen zit, heeft de neiging om beslissingen te nemen vanuit het eigen perspectief, hoe goed de bedoelingen verder ook zijn”, zegt Dewitte. Gevolg: de middenklasse wordt gefinancierd om zich aan te passen aan het veranderende klimaat, met subsidies voor zonnepanelen of energiezuinige renovatie. “Subsidies moeten mensen helpen om iets te doen wat ze anders niet zouden doen. Maar voor de kwetsbare groep missen die subsidies hun doel.”

Als gedragswetenschapper weet Dewitte dat mensen moeilijker te motiveren zijn als ze zich niet eerlijk behandeld voelen. En kwetsbare Belgen ervaren de negatieve kant van het klimaatbeleid: hun oude diesel wordt geweerd uit lage-emissiezones, terwijl meer goeude burgers met een gesubsidieerde elektrische SUV doorrijden. “Je krijgt mensen moeilijk mee als je dat

fundamentele gevoel van ongelijke behandeling, dat ook voordien al diep zat, niet wegneemt.”

Dewitte ziet heil in oefeningen in participatieve democratie, waarbij deze groep het gesprek aangaat met andere groepen, zodat ze kunnen uitleggen waar ze mee worstelen, zodat naar hen geluisterd wordt, en ze samen kunnen zoeken naar een compromis waarbij kosten en baten verdeeld worden.

De vaststelling dat ondervraagde Belgen vasthouden aan hun vrijheid, verwondert hem niet. “Uit de gedragswetenschappen weten we dat verliezen erger aanvoelt dan winnen. Deze groep wil niet nog meer opgeven, ze hebben al zo weinig.” Hij pleit daarom voor de automatische toekenning van voordelen die klimaatvriendelijk gedrag stimuleren. “Gratis buskaartjes, vouchers, subsidies: de overheid moet de drempel zo laag mogelijk houden.”

### IEDEREEN WARM VOOR HET KLIMAAT!

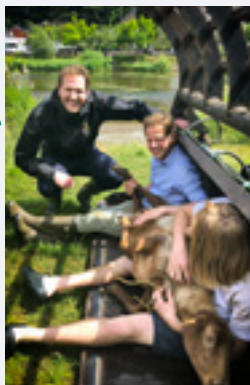
Hoe zet je je publiek aan tot meer klimaatvriendelijk gedrag? Voor een antwoord op deze vraag, nodigde de Koning Boudewijnstichting acht academische experts in de sociale en menswetenschappen uit in een reeks webinars. Hun belangrijkste boodschappen zijn samengevat in een publicatie als 10 suggesties voor organisaties die hun doelpubliek milieuvriendelijker willen maken.

Lees ze hier: [kbs-frb.be/nl/klimaat-actie-tips](https://kbs-frb.be/nl/klimaat-actie-tips)



# ZOMEREN MET DE KBS

## TEL SCHAPEN IN BOHAN



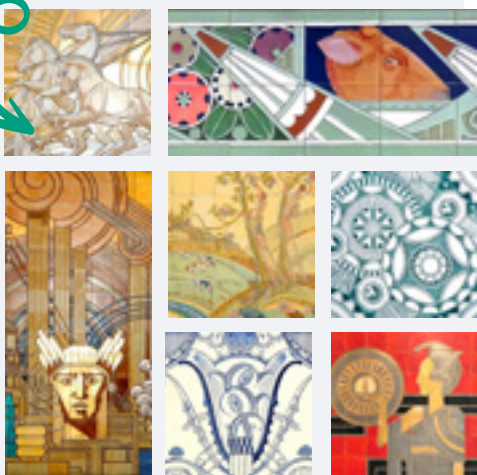
Elke zomer grazen Ardense rode schapen op het eiland Bohan in de Semois, eigendom van de KBS. Zo wordt het eiland ecologisch beheerd en heeft het zijn vroegere uitzicht als graasland terug.

**Te bewonderen in Vresse-sur-Semois tot eind oktober.**

## ZOEK DE MOOISTE POZZO-TEGELS

Het Gilliot & Roelants Tegelmuseum in Hemiksem zet keramiektegels uit het interbellum in de kijker, met stukken uit de referentie-verzameling die Roberto Pozzo schonk aan de KBS.

[gilliottegelmuseum.be](http://gilliottegelmuseum.be). **Gratis toegang.**



## SMELT VOOR HET ABSTRACT VAN DE COLLECTIE NEIRYNCK

Het FeliXart Museum in Drogenbos pakt uit met de collectie abstracte kunst die Thomas Neiryck schonk aan de KBS in de expo 'Van privé naar publiek.'

[felixart.org](http://felixart.org). **Inkom: 10 euro.**



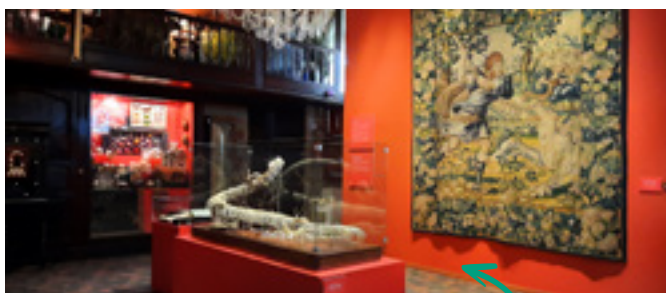
## KOM ALLES TE WETEN OVER HET LEVEN VAN KONING BOUDEWIJN

Aan de hand van foto's, archiefdocumenten en voorwerpen schetst deze expo wat 'koning zijn' voor Boudewijn betekende. Vanaf 23 juli in het Koninklijk Paleis. **Reserveren via [koninklijk-palais-palais-royal.be](http://koninklijk-palais-palais-royal.be). Gratis.**

## LAAT JE VERRASSEN DOOR BELGIË IN BELVUE

Even gevarieerd als het land dat het helpt te ontdekken: het BELvue museum in Brussel, beheerd door de KBS, maakt jong en oud op een originele manier wegwijs in heden en verleden van België.

[belvue.be](http://belvue.be). **Inkom: 10 euro.**



## SPOT DIEREN OP EEN 'BEESTIGE' EXPO VAN WANDTAPIJTEN

Leeuwen, valken, reigers of draken: het MOU in Oudenaarde brengt wandtapijten uit de streek uit de 16<sup>de</sup> en 17<sup>de</sup> eeuw met echte en mythische dieren in de hoofdrol. Vier tapijten zijn van het Fonds Demoorrel.

[mou-oudenaarde.be](http://mou-oudenaarde.be). **Inkom: 10 euro.**



## VERGAAP U AAN DE 16E-EEUWSE PRACHT IN GEDINNE

Een retabel, zes houten beelden en een monumentale kruisgang, alle 16e-eeuws, in de kapel van de Notre-Dame de la Nativité in Gedinne, gerestaureerd met steun van het Fonds Barbazon. Een ommetje waard! **Gratis.**

## KRIJG EEN GOED ZICHT OP DE SINJORENSTAD

Een getuige van 17e-eeuws Antwerpen: het Erfgoedfonds gaf 'De aankomst in Sint-Anneke, met zicht op Antwerpen' van Hendrik van Minderhout en Jan van Helmont in bruikleen aan Museum Vleeshuis. [museumvleeshuis.be](http://museumvleeshuis.be). Inkom: **8 euro.**



## DROOM WEG IN DE TUIJNEN VAN HET KASTEEL VAN FREÏR

Als dit kasteel koningen kan verleiden tot een bezoek, hebt u geen reden om weg te blijven. Kasteel en tuinen blijven bewaard met de steun van Fonds Laubespain-Lagarde. **Online reserveren: [freyr.be](http://freyr.be). Inkom: 9 euro.**



## (HER)JONTDEK CHRISTIAN DOTREMONT

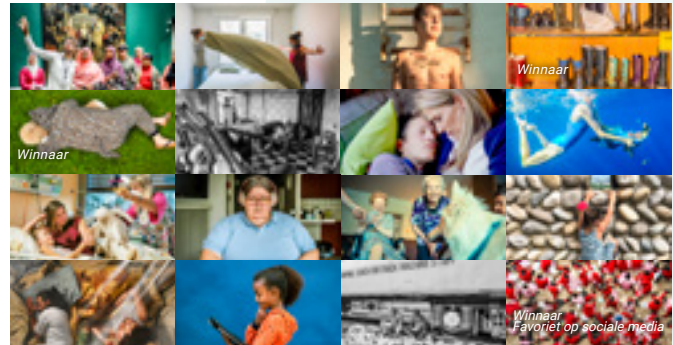
De KBS eert kunstenaar Christian Dotremont twee keer. In de Bibliotheca Wittockiana loopt de expo 'Christian Dotremont. Reizen/Landschappen: een fototentoonstelling van Georges A. Bertrand'. In het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten is er 'Christian Dotremont. Schilder dichter'. [wittockiana.org](http://wittockiana.org). Inkom: **5 euro.** [fine-arts-museum.be](http://fine-arts-museum.be). Inkom: **15 euro.**

Voor meer informatie over alle tips: [erfgoed-kbs.be](http://erfgoed-kbs.be) en [belvue.be](http://belvue.be).

## DE WINNAAR IS....

Met de jaarlijkse KBS-fotowedstrijd krijgen ondersteunde projecten en projectrekeningen de kans om te tonen hoe ze het verschil maken in dienst van de samenleving. Een onafhankelijke jury koos 16 sprekende beelden uit meer dan 900 inzendingen. De winnaars werden gekozen via de website en via sociale media. Proficiat! Dank aan alle deelnemers. Merci ook aan wie stemde.

**Bekijk de winnaars op ons [YouTubekanaal](#)**



## REGIONALE SNAPSHOTS: ENGAGEMENT IN UW STREEK

De KBS steunt enthousiast burgers en organisaties die in eigen streek intensief werken aan een betere samenleving. We zijn actief bij u in de buurt, tot in elke uithoek van uw provincie. In de Regionale Snapshots vindt u een overzicht van de KBS-activiteiten in uw provincie en leest u de verhalen van hun engagement, geboren uit liefde voor hun streek.

[kbs-frb.be/nl/regionalesnapshots](http://kbs-frb.be/nl/regionalesnapshots)



## JAARVERSLAG 2021: VOLLEDIG OF OP MAAT

Ons nieuwe jaarverslag geeft een uitgebreid overzicht van de acties van de KBS het voorbije jaar. U vindt er alle ondersteunde individuen en organisaties, naast onze publicaties en partnerschappen. U kan het volledige jaarverslag bekijken met alle programma's van de Stichting. Of u stelt een jaarverslag op maat samen met alleen de programma's die u interesseren. U kan dat verslag vervolgens meteen lezen of downloaden.

[kbs-frb.be/nl/jaarverslag](http://kbs-frb.be/nl/jaarverslag)



# DURF ANDERS TE ZIJN

Luc Tayart heeft de Koning Boudewijnstichting helpen te transformeren tijdens zijn 27 jaar als afgevaardigd bestuurder. Nu hij de fakkel heeft doorgegeven aan Brieuc Van Damme, staat hij stil bij wat veranderd is, maar ook bij wat hetzelfde blijft in een instelling die resoluut risico omarmt.



*"We zijn een bescheiden, kleinere stichting, en dat heeft ons creatief en innovatief gemaakt"*

Luc Tayart

**COVID-19, overstromingen, oorlog in Oekraïne ... Zijn filantropische stichtingen nu crisismanagers?**

“Wij laten onze agenda niet bepalen door de kranten. Onze rol is om een zekere afstand te bewaren en de dingen structureler te bekijken. Ik heb veel crisissen meegemaakt – hier spreekt de ouwe rot – en hoe dramatisch ze ook lijken te zijn, ze verdwijnen mettertijd uit het nieuws. Maar het is niet omdat de media erover zwijgen dat het niet belangrijk is. Neem de Balkan. Er is nu veel minder aandacht voor die regio dan toen wij daar in de jaren negentig begonnen te werken, en toch is er nog niets opgelost. Daarom zijn we nog steeds daar.”

**Een langetermijnvisie is dus prioritair?**

“Stichtingen hoeven geen verkiezingen te winnen. Wij zijn niet beursgenoteerd. Wij kunnen er dus een langetermijnvisie op na houden. De uitdaging bestaat erin om op de korte termijn relevant te zijn en op de langere termijn impact te hebben. Ik denk dat we een evenwicht gevonden hebben: programma’s beheren op de lange termijn en toch ook onze rol spelen wanneer de samenleving met crisissen geconfronteerd wordt. We zijn geen humanitaire organisatie, maar we kunnen bij een crisis wel iets doen, vooral door filantropen te helpen doneren aan wie kan helpen.”

**U hebt van meer internationale samenwerking een prioriteit gemaakt. Vond u het belangrijk om de KBS internationaal meer in de kijker te laten lopen?**

“We boksen boven ons gewicht. We waren – en zijn – een bescheiden, kleinere stichting, en dat heeft ons creatief en innovatief gemaakt. Toen ik me intensiever ging bezighouden met onze internationale partners, deed ik dat niet om onze bekendheid te vergroten, maar omdat ik op zoek

was naar goede ideeën – ik geloof in innovatie via imitatie. Een fijn neveneffect was dat we zo ook de Stichting internationaal op de kaart hebben gezet.”

**Het vermogen van de KBS is ook enorm gegroeid. Heeft dat de instelling veranderd?**

“We zijn van 77 miljoen euro naar ongeveer anderhalf miljard gegaan. Als ik een bedrijfsleider was geweest, dan had me dat mooie bonussen opgeleverd! Maar het is natuurlijk de verdienste van een heel team. We hebben dat bereikt door anders te zijn. Veel instellingen richten zich op zeer vermogende particulieren, wij kijken naar de middenklasse, naar kleinere legaten, waar er veel meer van zijn. Dat heeft ons financieel sterk en onafhankelijk gemaakt. Zowat de helft van onze financiering kwam vroeger van de Nationale Loterij, met om de vier jaar een herziening door de politiek. Nu is dat ongeveer 9%. Het was mijn ambitie om van de Koning Boudewijnstichting een eigen merk te maken, los van de Belgische Staat en de koninklijke familie – en uit onze opiniepeilingen blijkt dat dit gelukt is. Tegelijk blijft de Nationale Loterij erg belangrijk. De dotatie biedt basiskapitaal en verplicht ons om verantwoording af te leggen aan het publiek. Dat is een goede zaak.”

**U predikt het belang van risico's nemen. Is falen de sleutel tot succes?**

“De rol van filantropie moet anders zijn dan die van andere spelers zoals de publieke sector of bedrijven. We moeten doen wat de anderen niet doen. Ik ben niet bang om te falen. Met de Stichting hebben we de luxe om met vallen en opstaan oplossingen te zoeken. Dat is een enorme meerwaarde. Welke andere organisatie kan dat vandaag doen zonder haar voortbestaan op het spel te zetten? Ik heb nooit iemand aan de deur gezet omdat hij of zij een fout had gemaakt. Sterker nog, we hebben een driejaarlijkse ‘Best Failure Award’. Uit fouten leer je. Je leert dat de wereld niet lineair is, de wereld is chaotisch. Je hangt af van anderen. Dus, je moet bescheiden blijven én tegelijk zeer ambitieus zijn.”

**Hebt u nog advies voor uw opvolger, Brieuc Van Damme?**

“De uitdaging is om, met de groei van de Stichting, haar DNA te behouden. Hoe meer je groeit, hoe moeilijker het kan zijn om iedereen te overtuigen om risico's te nemen. Maar ik heb het volste vertrouwen in mijn opvolger. Ik zou zeggen, wees anders, blijf onafhankelijk, pluralistisch en ondernemend. Maar blijf vooral jezelf. Brieuc is van deze eeuw, ik ben van de vorige eeuw. Je moet een beetje naïef zijn om dit werk te doen. Dat verlies je wel wat, in de loop der jaren, dus blijf zo lang mogelijk naïef!”



# ZELFSTANDIGEN IN MOEILIKHEDEN: EEN ANDER GEZICHT VAN ARMOEDE

De crisissen volgen elkaar op. Ondanks verzachtende overheidsmaatregelen zitten veel zelfstandigen in moeilijkheden. Om de hulp en steun te verbeteren, publiceert de KBS 12 aanbevelingen.

De afgelopen jaren is de omgeving voor zelfstandigen grondig dooreengeschied. Bovenop geldproblemen en een dreigend faillissement ervaren ze nog andere obstakels: hun situatie niet onder ogen willen zien, eenzaamheid, behoefte aan professionele en psychische ondersteuning, moeite om informatie te vinden over de beschikbare hulp.

De KBS heeft oog voor alle vormen van armoede. Ze vond het daarom nuttig om zich opnieuw te buigen over het probleem van zelfstandigen met een armoederisico. In 2012 had ze ook al aandacht voor dit thema. De twee onderzoekers van toen, Johan Lambrecht (KU Leuven) en Didier Van Caillie (ULiège), hebben

hun aanbevelingen opnieuw onder de loep genomen en nieuwe maatregelen voorgesteld om de situatie van zelfstandigen in moeilijkheden te verbeteren of problemen te voorkomen.

Hun werk werd gevoed door een divers samengesteld Begeleidingscomité en hun aanbevelingen werden verfijnd tijdens een rondetafel. Sommige aanbevelingen willen bestaande maatregelen verbeteren, andere stellen er nieuwe voor. Als voorbeeld twee belangrijke sporen in de 12 aanbevelingen.

**Financiële en administratieve steun**  
Om de financiële problemen van zelfstandigen bij ernstige crisissen te verlichten, pleiten de onderzoekers voor brugkredieten

met staatsgarantie, zodat ze snel weer voortkunnen. Ze stellen ook maatregelen voor om de administratieve rompslomp te beperken, onder meer via de invoering van een overbruggingsrecht.

## **Beter informeren, sensibiliseren en begeleiden**

De onderzoekers raden aan om een 'digitale kiosk' en een centraal groen nummer te creëren om zelfstandigen in moeilijkheden te helpen vlot informatie te vinden over de beschikbare hulp en steun. Ze pleiten ook voor mentoring waarbij (toekomstige) zelfstandigen begeleid worden door gevestigde zelfstandigen.



## **Eenzaamheid en schaamte zijn onze ergste vijanden**

Adrien\* ging bijna failliet. Toen hij besliste om hulp te zoeken, keerde het optimisme terug. "Ik probeerde altijd maar om het in mijn eentje te redden, terwijl er hulp is.

Zelfstandigen in moeilijkheden moeten erover durven te praten, hulp vragen en blijven geloven in eigen kunnen."

\* Naam bekend bij de redactie

Meer informatie leest u in het rapport 'Voorstellen voor een ondersteuningsbeleid voor zelfstandigen in moeilijkheden' op [www.kbs-frb.be](http://www.kbs-frb.be)

# SLIM INVESTEREN IN SLIMME PLANNEN

In Gentse wijken helpen 350 vrijwilligers van Uilenspel kinderen uit maatschappelijk kwetsbare gezinnen hun kansen op school te vergroten. Met de steun van het Venture Philanthropy Fund breidt de vzw zijn werking uit naar andere steden en naar scholieren.

Het begon met Frederik Matthijs, die een kind met Turkse roots in de Bernadettewijk in Gent hielp met zijn huiswerk. Wat het verschil maakte, merkte hij, was het feit dat hij zelf in die buurt woont. Diensten genoeg in de stad, maar aansluiting vinden bij



kwetsbare gezinnen vraagt vertrouwen. De deur gaat sneller open voor een buur. Met eerdere steun van het Fonds kon de vzw, opgericht in 2008, uitgroeien tot een volwassen non-profitorganisatie met ongeveer 300 vrijwilligers.

De Gentse vzw boost de kansen van kinderen uit kwetsbare gezinnen via buurtsolidariteit. Vrijwilligers komen thuis bij kinderen uit de derde kleuterklas en het eerste en tweede leerjaar om spelenderwijs te helpen bij hun schoolwerk.

Uilenspel breidde in 2021 zijn werkterrein uit naar Antwerpen en dit jaar werd ook het startschot gegeven in Ronse. Het Venture



*“Ik weet dat ik andere mensen nodig heb om een grote impact te realiseren. Ik ga dit alleen kunnen als andere mensen ook het gevoel hebben: dit is ook mijn missie.”*

Frederik Matthijs, oprichter en voorzitter van de raad van bestuur van Uilenspel

Philanthropy Fund steunt niet alleen de geografische uitbreiding, maar ook de uitbreiding naar een nieuwe doelgroep. Sinds het schooljaar 2021-2022 begeleidt Uilenspel met het Transbasoproject ook tieners uit het vijfde en zesde leerjaar bij de overstap naar het middelbaar en de juiste studiekeuze.

Uilenspel kreeg op 23 maart de ‘Coup de coeur’ van het Venture Philanthropy Fund voor het project Transbaso.

[venturephilanthropyfund.be](http://venturephilanthropyfund.be)

## VENTURE PHILANTHROPY FUND: ZUURSTOF VOOR SOCIALE ORGANISATIES

Het Venture Philanthropy Fund, beheerd door de KBS, steunt verenigingen in de sociale economie en verenigingen met sociaal oogmerk. BNP Paribas Fortis Private Banking & Wealth Management stelt hiervoor jaarlijks een budget van 1,5 miljoen euro ter beschikking.

De ondersteuning loopt over een periode van drie jaar, op verschillende actierreinen: strategie en economisch model, bestuur en operationeel model, financieel beheer, impactmeting

en digitalisering. De steun neemt de vorm aan van extern advies, investeringen en het aanspreken van het netwerk van de KBS.

De ondersteunde projecten worden geselecteerd door een onafhankelijk investeringscomité. De medewerkers en de klanten van BNP, die expliciet kiezen voor het sociale karakter van deze belegging, pikken uit deze projecten twee ‘Coups de coeur’, een Franstalig en een Nederlandstalig project.

Dit jaar stemde ook het grote publiek mee via sociale media.

Uilenspel zal de steun gebruiken voor een consultant die de vzw moet helpen op te schalen zonder zijn DNA uit te verloochenen. De ‘Coup de coeur’ in Franstalig België was Retrieval, een coöperatieve in afbraak en recuperatie van bouwmaterialen. Het Venture Philanthropy Fund steunde sinds 2009 al 153 organisaties voor een totaal van 15,5 miljoen euro.

# IN CIJFERS

## 2021

**€ 132.541.857**  
STEUN

**1.448**  
ONDERSTEUNDE INDIVIDUEN

**3.508**  
ONDERSTEUNDE ORGANISATIES

**200**  
OPROEPEN

**4.116**  
EXPERTS IN ONZE ONAFHANKELIJKE  
JURY'S EN COMITÉS

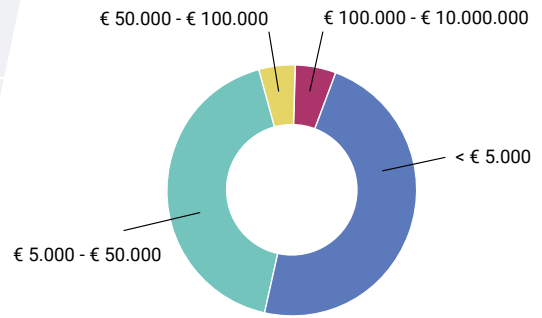
**1.194**  
ACTIEVE FONDSEN VAN PERSONEN  
EN ONDERNEMINGEN

**65**  
PUBLICATIES

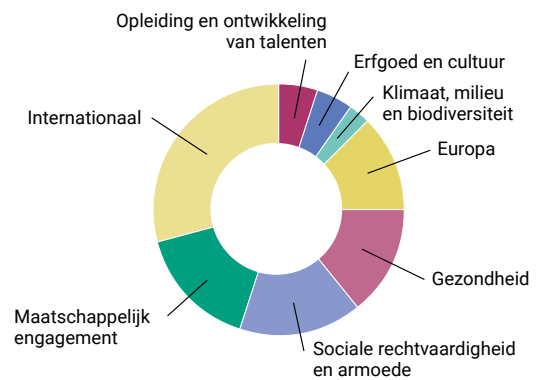
**120.106**  
GIFTEN VOOR PROJECTEN  
VAN DERDEN VIA DE KBS

**99**  
MEDEWERKERS/-STERS  
VAN DE KBS

## STEUN: HOOGTE VAN HET BEDRAG



## STEUN: VERDELING VOLGENS PROGRAMMA'S\*



\* 2021 telde uitzonderlijk veel Europese en internationale ondersteuning omwille van COVID-19.

De gedetailleerde jaarrekening 2021 staat sinds mei 2022 online op [kbs-frb.be](https://kbs-frb.be). Op onze website vindt u eveneens informatie over de samenstelling van de raad van bestuur, de adviesraad en de vele stuurgroepen, begeleidingscomités en de beheerscomités en onafhankelijke jury's van onze projectoproepen.

## 2022

**€ 142.233.000**  
BUDGET

## WAAR KOMT HET BUDGET VANDAAN?

